

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.23.2025.KD
3994097.16174556.13151527
Warszawa, 31-10-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację posła Marka Matuszewskiego (znak: K10INT12227).
Temat: przeciwdziałanie nielegalnemu magazynowaniu i porzucaniu odpadów niebezpiecznych na terenach prywatnych i publicznych

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr K10INT12227 przekazuję poniższą odpowiedź.

Odnosząc się do pierwszego pytania informuję, że Główny Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: „GIOŚ”) nie prowadzi rejestru zgłoszeń dotyczących miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, w związku z czym nie posiada danych dotyczących liczby zgłoszeń w tym zakresie. Jednocześnie pomimo braku obowiązku prowadzenia oficjalnej inwentaryzacji miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, na podstawie informacji uzyskiwanych od wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, w GIOŚ zostało opracowane zestawienie miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów znajdujących się na terenie kraju, które mogą stanowić szczególne zagrożenie, zawierające listę 311 takich miejsc (według stanu na 6 lutego 2024 r.). Zestawienie to objęte jest jednak ochroną bowiem stanowi ono integralną część zbioru dokumentów, którym nadano klauzulę tajności „zastrzeżone” w rozumieniu art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych¹. Mając na uwadze powyższe, opracowane zestawienie, a także zawarte w nim dane, w tym m.in. liczba zidentyfikowanych na terenie danego województwa miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, może zostać udostępnione jednak z zachowaniem przepisów art. 4 ust 1 ww. ustawy. Jako poseł pan Matuszewski może uzyskać dostęp do materiałów niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne” włącznie, jednak nie przysługuje mu on automatycznie z racji pełnionej funkcji. Aby taki dostęp uzyskać, konieczne jest spełnienie warunków określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych².

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 1209

²Dz. U. z 2025 r. poz. 1209

Odpowiadając na pytanie nr 2 należy podkreślić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz GIOŚ podejmują szereg działań mających na celu przeciwdziałanie nielegalnemu przemieszczaniu i składowaniu odpadów. Działania te obejmują nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem odpadów zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi, a także przeprowadzanie kontroli transportów oraz podmiotów gospodarczych we współpracy z uprawnionymi służbami (Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Krajowa Administracja Skarbowa), oraz organizację cyklicznych szkoleń dla przedstawicieli służb kontrolnych.

Ponadto od 2022 r. w Polsce obowiązuje system SENT, który umożliwia elektroniczny nadzór nad przewozem odpadów (wszystkich rodzajów odpadów podlegających transgranicznemu przemieszczaniu oraz wybranych rodzajów w obrocie krajowym). Oprócz tego od dnia 21 maja 2026 r. planowane jest wdrożenie systemu DIWASS (Digital Waste Shipment System), zapewniającego rejestrację wszystkich transgranicznych transportów odpadów. Należy również zauważyć, że w przepisach obowiązującego prawa można znaleźć wiele wymagań mających na celu ograniczenie procedury nielegalnego porzucania odpadów jak i likwidacji jego skutków. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach³ zawarte są przepisy wskazujące na sposób usuwania odpadów z miejsc do tego nieprzeznaczonych wraz ze wskazaniem, kto jest odpowiedzialny za ich usunięcie i zagospodarowanie.

W odpowiedzi na pytanie 3 informuję, że w Ministerstwie Klimatu i Środowiska przeprowadzono prace legislacyjne w celu stworzenia możliwości (wprowadzenie podstawy prawnej – art. 226b o odpadach) dla przekazywania organom administracji środków z rezerwy celowej budżetu państwa na usunięcie nielegalnie nagromadzonych odpadów na podstawie art. 26a ustawy o odpadach. Ich rezultatem jest uchwalona w dniu 21 listopada 2024 r. ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw⁴. Jednocześnie na 2025 r. w ustawie budżetowej zostały zabezpieczone środki z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 200 mln zł na ww. cel. Potencjalni beneficjenci naboru do rezerwy celowej budżetu państwa zostali wyłonieni na podstawie list opracowanych przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (WIOŚ), zawierających wyselekcjonowane lokalizacje nielegalnego zdeponowania odpadów, które mogą stanowić zagrożenie dla lokalnej społeczności – w szczególności dla życia i zdrowia ludzi oraz dla środowiska. Ponadto obecnie został ogłoszony nowy program dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Niemniej jednak środki te zostaną skierowane na najpilniejsze projekty tj. do 14 lokalizacji zgłoszonych do wojewodów i ocenionych przez nich wraz z wojewódzkimi inspektoratami ochrony środowiska – dla których zabrakło w bieżącym roku środków z rezerwy celowej. W sumie kwota potrzebna do usunięcia odpadów we wszystkich 14 lokalizacjach wynosi ok. 100 mln zł. Kolejne środki z rezerwy celowej budżetu państwa w zależności od ostatecznego kształtu ustawy budżetowej będą dostępne w 2026 i 2027 r. Ich dystrybucja jest planowana ponownie za pośrednictwem wojewodów z udziałem WIOŚ, analogicznie do roku bieżącego.

Nawiązując do pytania numer 4 w zakresie odpowiedzialności karnej i administracyjnej dla podmiotów naruszających przepisy dotyczące gospodarki odpadami, w każdym przypadku to posiadacz odpadów, który nielegalnie nagromadził odpady, powinien zostać obciążony kosztami ich usunięcia zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” wyrażoną w art. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁵. W ustawie o odpadach wprowadzono szereg regulacji wskazujących, iż za zagospodarowanie odpadów odpowiada

³ Dz.U. 2023 r. poz. 1587, ze zm.

⁴ Dz.U. 2024 poz. 1834

⁵ Dz.U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.

posiadacz odpadów, wraz z poniesieniem wszystkich kosztów w tym zakresie. Ponadto GIOŚ prowadzi prace legislacyjne nad nową ustawą o transgranicznym przemieszczaniu odpadów, której projekt przewiduje m.in. możliwość cofnięcia zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, podwyższenie minimalnych kar pieniężnych (do 30 000 zł dla odpadów z tzw. zielonej listy oraz do 50 000 zł dla odpadów niebezpiecznych), a także wprowadzenie mechanizmu dochodzenia przez GIOŚ zwrotu kosztów zagospodarowania odpadów w przypadku braku możliwości ich wyegzekwowania od podmiotu zobowiązanego.

Odnosząc się do pytania nr 5 informuję, że GIOŚ nie prowadzi obecnie prac nad wdrożeniem systemowego, stałego monitoringu satelitarnego lub dronowego. Niemniej jednak w ramach działań kontrolnych i interwencyjnych wykorzystywane są naloty z użyciem bezzałogowych statków powietrznych (BSP) oraz dane satelitarne z konstelacji Sentinel. Ponadto w dniu 11 września 2025 r. GIOŚ zawarł porozumienie z Polską Agencją Kosmiczną w zakresie współpracy dotyczącej wykorzystania danych satelitarnych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM